

Baaritaanka afka ilmagaleenka: baaritaanka colposcopy

La cusbooneysiiyay Disembar 2023

 **Cervical
Screening**

Waa maxay sababta aan u aadayo xarunta colposcopy?

Waxaa lagu waydiistay inaad u baxdo baadhitaan dheeraad ah sababtoo ah baadhistaada afka ilmagaleenka ayaa muujisay isbeddelada unugyada ee makaanka afkiisa. Isbeddelladani waxay u shaqeeyaan sidii digniin hore oo ah in kansarka ilmo-galeenka uu dhici karo mustaqbalka. Waxaa muhiim ah in la xasuusto in ay aad dhif u tahay isbeddelladani inay noqdaan kansar.

Waa maxay colposcopy?

Colposcopy waa baaritaan sahlan oo lagu sameeyo afka ilmo-galeenka iyadoo la isticmaalayo colposcope (nooc muraayadaha weyneeyaa). Waxay u ogolaataa dhakhtarka ama kalkaalisaada takhasuska leh inay si dhow u eegaan isbeddelada ku dhaca makaanka afkiisa si ay u go'aansadaan haddii aad u baahan tahay daaweyn. Baaritaanku wuxuu la mid yahay baaritaanka hubinta, sidaas darteed haweenka qaarkood waxaa laga yaabaa inay xoogaa dhibsadaan.

Colposcopy waxaa loo samayn karaa si badbaado leh inta aad uurka leedahay mana saameynayso dhalmada ilmahaaga, ama awooddaada inaad uur yeelato mustaqbalka.

Miyaan hore u sii diyaariyaa?

Dhakaatiirta iyo kalkaliyayaasha takhasuska leh qaarkood waxay door bidaan in aanay samayn colposcopy inta lagu jiro xilliga caadadaada.

Warqadda ballanta ayaa kuu sheegi doonta sida aad ballanta dib ugu habeyn lahayd, haddii loo baahdo.

Baaritaanku wuxuu qaadanayaa 15 daqiqi oo kaliya laakiin waxaad u baahan doontaa inaad ogolaato ilaa hal saac booqashadaada oo dhan. Wuxaan soo kaxaysan kartaa saaxiib ama qaraabo.

Dumarka qaarkood waxay aad ugu raaxaystaan inay xidhaan goono dabacsan si ay ballanta u galaan. Markaa waa inaad iska siibaysaa nigesiyadaada oo kaliya si loo baaro.

Waxaa laga yaabaa in dheecaan yar ama dhiigbaxa kaa soo baxo baaritaanka ka dib. Waa fikrad wanaagsan inaad soo qaadato suufka nadaafadda haddii ay dhacdo.

Maxaa dhacaya baaritaanka ka hor?

Marka hore, takhtarka ama kalkaalisada takhasuska leh ayaa ku weydiin doona su'aalo. Kuwani waxay la xiriiri doonaan caadadaada, nooca ka hortagga uurka ee aad isticmaasho, iyo qalliiin kasta ama jirro kasta oo aad hore u soo martay. Waxay si gaar ah waxtar u leedahay haddii aad xasuusan karto taariikhda maalinta ugu horreysa ee caadadaada ugu dambeysa ka hor intaadan tagin rugta caafimaadka.

Maxaa dhacaya inta lagu jiro baaritaanka?

Haddi aanad xidhnayn goono, waxa lagu waydiin doonaa inaad iska siibto dhexda ilaa hoos. Waxaa lagu weydiin doonaa inaad isa saarto sariir gaar ah oo leh wax lugahaaga kuu daboolaya. Kalkaaliso ayaa kula joogi doonta muddada baaritaanka.

Takhtarka ama kalkaalisada takhasuska leh ayaa si tartiib ah u gelin doona speculum siilkaaga, sida baaritaankaaga hore. Mararka qaarkood waxaa la samayn doonaa tijaabo ku celis ah. Markaa takhtarka takhasuska leh ayaa baari doona makaankaga afkiisa isagoo isticmaalaya colposcope. Kani wuxuu u eg yahay laba indhood oo meel saaran oo kuma taabanayo ama gudahaaga ma galayso.

Khabiirku waxa uu dareeraha ku shubi doonaa makaanka afkiisa si uu si cad ugu muujiyo aagagga isbeddelka unugga. Muunad yar oo unug ah (biopsi) ayaa laga qaadi karaa oogada sare ee aagga ay dhibaatadu saameysey. Tani waxa laga yaabaa in ay waxyar qaniinyo ku dareensiiso laakiin waa in aanay noqon mid xanuun leh.

Maxaa dhacaya baaritaanka ka dib?

Khabiirka takhasuska leh ayaa laga yaabaa inuu isla markiiba kuu sheego waxa ay heleen iyo daaweynta loo baahan yahay, haddii ay jiraan. Waxa laga yaabaa in lagu siiyo ballan kale oo aad ku soo noqoto si aad ugala hadasho natijada ka-qaadis kasta iyo daaweyn kasta oo aad u baahan karto.

Baaritaanka ka dib, waa inaad dareentaa fiicnaan si aad u sii wadato jadwalkaaga caadiga ah. Haddii lagaa saaray baayobsi (hilib), waxaa laga yaabaa inaad leedahay dheecaan dhiig leh dhowr maalmood laakiin tani maahan wax laga walwalo. Waa inaadan galmo sameynin ilaa shan maalmood si aad ugu ogolaato goobta cad ka-qaadista inay bogsato. Ha isticmaalin tampons ilaa dheecaanku ka soo baxo.

Muxuu baaritaanku muujin doonaa?

Colposcopy-ga iyo natijadii ka soo-baxda ee kasta ayaa tusi doona nooca iyo inta uu le'eg yahay isbeddelka unugga ee afka ilmo-galeenka. Tani waxay tusi doontaa haddii aad u baahan tahay daaweyn iyo, haddii ay sidaas tahay, nooceee ah. Marar dhif ah ayaa cad-qaadista ayaa muujin doonta isbeddellada unugga ee hore ugu soo gudbay kansarka. Qalliinka iyo daawaynta kale ayaa guud ahaan loo isticmaalaa in lagu daweeyo kansarka ilmo galeenka.

Maxaa dhacaya haddii aan u baahdo daaweyn?

Daawaynta kasta oo aad u baahan karto caadi ahaan waa mid fudud waxaana inta badan lagu samayn karaa suuxdin gudaha ah sidii bukaan socod. Doorashada daaweyntu waxay ku xirnaan doontaa kiiskaaga gaarka ah. Daawadu waxay noqon kartaa mid la sameeyo booqashada ugu horeysaba, laakiin xaaladaha qaarkood waxaa laga yaabaa inaad u soo noqoto rugta caafimaadka si aad u qaadato daawada.

Maxaan sameeyaa daawaynta ka dib?

Daawaynta ka dib, waxa laga yaabaa inaad qabto dheecaan dhiig leh lix ilaa siddeed toddobaad. Inta lagu jiro wakhtigan, marka aad caadada leedahay waxaad u baahan tahay inaad isticmaasho suufka nadaafadda halkii aad ka isticmaali lahayd tampons. Wuxuu kala oo fiican inaad iska ilaalojimicsi culus oo aanad galmo samayn. Tani waxay u oggolaan doontaa makaanka afkiisa inuu u bogsado sida ugu dhakhsaha badan ee suurtogalka ah.

Daawadu ma saamaynaysaa awoodayda inaan caruur dhalo?

Daawaynta isbeddelada unugyada ilmagaleenka ma saameyn doonto awooddaada inaad uur yeelato. Si kastaba ha ahaatee, nooc ka mid ah daawaynta ayaa laga yaabaa inay kordhiyaan khatarta aad u leedahay ilmo dhicis ah mustaqbalka. Dhakhtarka ama kalkaalisaada takhasuska leh ayaa si faahfaahsan u sharxi doona halista daawayntaada.

Ma u baahanahay in la ii baaro?

Qiyaastii lix bilood daawaynta ka dib waxa laga yaabaa in lagugu martiqiado baadhitaanka dabagalka afka ilmagaleenka. Haddii baaritaankani uu diidmo u yahay HPV-ga khatarta sare leh markaas waxaad ku noqon doontaa barnaamijka baarista caadiga ah waxaana lagu soo celin doonaa seddex ama shan sano gudahood, iyadoo ku xiran da'dada.

Haddii lagaa helo HPV-ga khatarta sare leh, waxaa laga yaabaa in lagu siiyo colposcopy kale ama lagugu martiqiado baaritaan kale oo dabagal ah hal sano kadib.

Inkastoo shantii dumar ah mid ka mid ah lagu martiqiado doono colposcopy kale, kaliya in yar ayaa u baahan doona daaweyn mar kale ah. Tani waa sababta oo ah waxay qaadan kartaa in ka badan lix bilood habka difaacaaga si uu u nadiifiyo HPV daawaynta ka dib.

Maxaa ku dhacaya macluumaadkayga?

Barnaamijka baaritaanka afka ilmo-galeenka ee Waqooyiga Ireland ayaa si joogto ah dib u eegis ku sameeya diiwaannada baaritaanka si loo kormeero oo loo hagaajiyo tayada barnaamijka iyo khibradda shaqaalaha takhasuska leh. Shaqaalaha u shaqaynaya barnaamiju wuxuu arki karaa oo dib u eegayaa diiwaanadaada. Xog kasta oo adiga kugu saabsan waxay ahaan doontaa mid qarsoodi ah.

Waxaa laga yaabaa inaan dib u eegno natijjooyinkaagii hore ee baadhista haddii lagaa helo kansarka ilmo galeenka. Waxaad awoodi doontaa inaad aragto natijjooyinka baadhitaankan hubinta haddii aad rabto.

Haddii aad u baahan tahay macluumaad dheeraad ah oo ku saabsan sida diiwaannadaada loo hayo iyo sida loo isticmaalo, waxaad kala xidhiidhi kartaa barnaamijka baadhista ee
screening.cervical@hscni.net

Macluumaad dheeraad ah

Haddii aad hayso su'aalo dheeraad ah oo ku saabsan xaaladdaada ama daawayntaada, ha ka waaban inaad kuwaas kala hadasho GP-gaaga ama killinikada colposcopy. Way ku farxi doonaan inay ku caawiyaan.

Wixii macluumaad dheeraad ah, booqo:

www.jostrust.org.uk/information/colposcopy

Warqadan oo ku qoran luqad kale ama qaab, booqo:

pha.site/cervical-screening-translations

Public Health Agency

12-22 Linenhall Street, Belfast BT2 8BS.

Tel: 0300 555 0114 (heerka deegaanka).

www.publichealth.hscni.net

Naga raadi:

www.becancerawareni.info